

B E S Z É D E K

Igazgató nyugálombavonulására

Igen Tisztelt Igazgató Ur!

Kedves Barátom!

Mélyen meghatva s átérezve e pillanat jelentőségét, ünnepélyességét, mely a szívünket, lelkünket átjárja, álunk itt előtted, hogy mielőtt magára hagynád iskolánk, amelynek hosszú évtizedeken át hűséges vezetője, irányítója voltál, a szeretet, tisztelet és hála virágaival árasztunk el téged; megköszönjük sok-sok jószágod, nemesszívűséged, amellyel irányítani, vezetni bennünket szives voltál s hogy további életedre a jó Isten áldását kívánjuk a jól megérdemelt munka utáni pihenéssel, jó egészséggel szeretteid körében.

Negyven éven át szolgáltad lankadatlan buzgalommal, ritka becsületességgel, példaadó szakértelemmel a népiskolai nevelés és oktatás szent ügyét. Harcos katonája, vezetője, fanatikus híve voltál ez iskolának, amelynek életed javát, minden tehetséged és erőd oly önzetlen gesztussal felajánlottad.

A fegyvered, amellyel küzdöttél, mindig makulátlan volt, s ha küzdened kellett, azt sohasem a saját javadért, hanem iskolánkért, kartársaid szellemi és anyagi érdekeiért tetted!

Mélyen tisztelt Igazgató Uram! Kedves Barátom, nyugodtan mondhatjuk: jó harcot végeztél! Négy évtizeden át szolgáltad önzetlenül iskolánkat s voltál annak közszereplője álló tanítója, majd vezetője, igazgatója. Feletteseid jól választottak, amikor benned látták a méltó vezetőt s hálát adhat e község apraja-nagyja is, hogy választásuk oly szerencsés volt. Hosszu pályádat azonban nem annak ideje, hanem értékesége, tartalma, gazdagsága teszi páratlanná.

Mindazt a sok reményt, amit mi, legközelebbi munkatársaid akkor már érdemekben gazdag, jóhírű személyedhez fűztünk, azok mind valósággá lettek a te bölcs irányításod alatt s igazi irányítója voltál e falak közti munkának nemcsak a boldog béke, a romboló háború, hanem az azt követő, szörnyű szenvedéseket magában rejtő gyászbékében is, amelyet országunk szétdarabolása hozott nemzetünk egére.

A te nagy, és a jó magyar tanítóra annyira jellemző hivatásszereteted tette iskolánkat virágzóvá, elismertté, a magyar nemzetnevelés egyik oszlopává. Jól látta ezt felet-

tes hatóságod is, amikor most, amidőn a rengeteg munkában megfáradva, végre a jól megérdemelt pihenésre térsz, tudtul adja legfelsőbb elismerését azért a fáradhatatlan, önzetlen munkáért, amelyet e nemzet érdekében kifejtettél. Köszönjük ezt neked, akik láthattuk nemes törekvésed bimbózását és virágbaborulását. Köszönjük, mert nemes példát adtál élénk, minden magyar nevelő elé, hogyan kell ma a nemzetnevelőnek élnie, dolgoznia, munkálkodnia édes magyar hazánk javára! Köszönjük neked, hogy megtanítottál — éppen nemes példáddal — arra a nagy önzetlenségre, amelyet ma mindenkitől megkövetel a haza, amely ma nem adhat méltó bért az ő fiainak munkájáért, hiszen darabokra tépve, kifosztva maga is szenved.

A te nemes szived összeforrott a bölcs vezetésed alatti tanítótestületével s ez tette lehetővé azt, hogy akaratumk a te vezetésed alatt egy célra irányult, cselekvésünk egy hatalmas tettben fejeződött ki: a lendületes, lelketformáló munkában.

A te példád állítjuk továbbra is magunk elé, a tied, mert te voltál az, aki a munkában, kötelességteljesítésben mindig előljártál, mások helyett is dolgoztál. Pontosság, lelkiismeretesség jellemzett mindenben s lehet-e ma szebb erényekkel felruházva nevelő, mint aki nemzete jövőjét készíti elő? Amikor mások pihentek, te akkor is dolgoztál, a munka megtestesült szobra voltál.

De tudtál ember is lenni, melegszívű, velünkérző barát is, aki a rideg rendeletekből is mindig meleget tudtál kicsiholni s ha valamelyikben sérelmet láttál, amely munkatársaidat érték, a megtámadott védelmére keltél, fel-emelted tiltakozó szavad orvoslásért s nem eredménytelenül.

Éppen ezért senki sem látott felettest benned, mert magad is leereszkedtél közénk barátsággal, nyájas magatartásoddal, de senki sem érezhetett körödben mellőzést, mert mindenkit magadhoz emeltél jóindulattal, szivességgel, becsüléssel.

Nyitva volt szived mindenki előtt, mint ajtód, amely téged sohasem különített el munkatársaidtól, vagy a szülőktől. Tekintélyed nem is a kipárnázott ajtók litokzatos rejtélyességén, a hatalom külsőségein és éreztetésén nyugodott, hanem bölcseségeden, nagy tudásodon, igazságérzeteden s szereteteden, amellyel kormányoztál, irányítottál, vezettél bennünket.

Egészséges, egységes közszellemet teremtettél testületünkben, amelynek levegőjében jól érezhette magát s örömmel munkálkodhatott mindenki, mert meg lehetett győződve, hogy nem érhet itt senkit bánthatom, sérelem, igaz-

ságtalanság: örködött azon a te jóságod, igazságod, tapintatod.

Igazgató Urunk, szeretett Barátunk, most, amikor el kell válnunk tőled, ne vedd e bucsut véglegesnek, hanem csak olyannak, mint amikor az ember este elválik valakitől, akivel reggel újra összetalálkozik. Te most félreállsz a munkából, de továbbra is itt maradsz közöttünk, részt veszel munkánkban, s mi örömmel s tisztelettel sietünk hozzád mindig, amikor ezt megengedni szives leszel. Mert nem szakadhat el tőlünk az, akinek szelleme, cselekedetei, lelke itt él közöttünk, e falak között s akire továbbra is úgy tekintünk fel, mint vezetőnkre, példaképünkre, igazgatónkra!

Adjon a jó Isten neked, kedves Barátom, sok-sok egészségben eltöltendő évet s a jól megérdemelt munka utáni édes pihenést a te jutalmazásodra s a mi örömünkre!

Az iskolát elhagyó gyermekeknek

Kedves Gyermekeim!

Péter-Pál napja nagy ünnep a magyar ember életében. Ezen a napon kezd Isten nevével abba a nagy munkába, amely bekoronázza egész évi fáradozását, s amely megadja számára s a mi számunkra is a mindennapi kenyeret. Amikor pedig elvégezte az aratást, s a végén, az aratóünnepen újra hálát ad a jó Istennek áldásáért, azért, hogy gazdag termést adott munkájára.

Péter-Pál ünnepe nekünk, tanulóknak és tanítóknak is ünnepünk. Ezekben a napokban fejezzük be mi is aratásunk s ezen a napon adunk hálát a jó Istennek, hogy egészséget, erőt s munkakedvet adott, amivel tíz hónapon át munkálkodhattunk lelkünk s testünk kiművelésére.

Nektek, kedves gyermekeim, kétszeres ünnep e nap, mert ezen ünnepélyes alkalommal vesztek bucsút attól az iskolától, amelyben éveken át szorgalmasan tanultatok, s ahonnan most kilépve, bekerültök az élet nagy iskolájába, hogy folytassátok azt a munkát, amelyet itt tanultatok, ebben a kis iskolában: a jó Istennek tetsző életet; a hazát szerető lelkes odaadást, a becsületes munkát végző kötelességtudást.

Ebből az alkalomból szeretnék hozzátok néhány szót szólani, kedves gyermekeim, már nem mint tanító a tanítványaihoz, hanem mint szülő a gyermekéhez, aki hosszú, messzi utra indul. A jó édesanya utipogácsát ad utra-valóul távozó gyermekének, most hát én is ilyen utra-valót szeretnék adni nektek, amit ha nem is ehettek meg,